

Dosar nr. 2ra-1512/21

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – S. Suvac

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru

ÎNCHEIERE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Grigoriu Octavian,
în cauza civilă la cererea înaintată de Trifan Elisaveta către Grigoriu Octavian
cu privire la compensarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admisă cererea de apel depusă de Trifan Elisaveta, casată hotărârea din 13 octombrie
2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de
admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 03 septembrie 2019, Trifan Elisaveta a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Grigoriu Octavian cu privire la încasarea sumei de 37604,76 lei, cu
titlu de prejudiciu material, a sumei de 15000 lei, cu titlu de prejudiciu moral,
precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 22 mai 2018, agentul constatator din cadrul
Preturii sect. Râșcani, mun. Chișinău, a întocmit în privința lui Grigoriu Octavian
procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 001423, pe faptul că, la 22 mai 2018,
ora 11:30, a fost depistat că Grigoriu Octavian executa lucrări de
reconstrucție/modificare a apartamentului nr. 4 din str. XXXXXXXXXX, 11, și
construcția etajului doi în lipsa autorizației de construire, fapt ce contravine
prevederilor art. 22 alin. (1) lit. b) din Legea privind calitatea în construcții și art. 1
alin. (2) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Astfel, acțiunile lui Grigoriu Octavian au fost calificate conform art. 179 din
Codul contravențional, iar materialele acumulate au fost expediate pentru examinare
în instanța de judecată, cu propunerea de aplicare a sancțiunii cu amendă de la 60 la
90 unități convenționale, cu demolarea construcțiilor neautorizate și remedierea
construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, Grigoriu Octavian a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art. 179 din Codul contravențional, aplicându-i-se o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 60 unități convenționale, ceea ce constituie 3000 lei, cu aplicarea măsurii de siguranță privind demolarea construcției neautorizate. S-a menționat că măsura de siguranță sub formă de demolare a construcției neautorizate se va executa de către contravenient pe cont propriu sau de către autoritățile administrației publice locale pe contul proprietarului. Hotărârea instanței de fond a fost menținută în vigoare prin decizia din 09 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Potrivit reclamantei, în rezultatul contravenției comise, i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 37604,76 lei, cuantumul prejudiciului material fiind stabilit în baza raportului de expertiză extrajudiciară nr. 042 din 27 martie 2019, prin care s-a constatat că, cauza deteriorărilor elementelor constructive ale apartamentului nr. 3 din str. XXXXXXXXXXX, 11, mun. Chișinău este edificarea neautorizată a carcasei metalice pe nivelul II al apartamentului nr. 4, care a influențat semnificativ pereții și tavanul apartamentului nr. 3, prin apariția fisurilor, crăpăturilor și tasărilor.

Deși în rezultatul examinării cauzei contravenționale în privința lui Grigoriu Octavian, a apărut obligațiunea certă și exigibilă a ultimului de a recupera imediat prejudiciul cauzat, fără a fi necesară somarea suplimentară, acesta nu a consimțit de a repara în mod benevol prejudiciul cauzat.

Reclamanta consideră că, din moment ce decizia de sancționare contravențională a devenit irevocabilă și executorie, obligația contravenientului Grigoriu Octavian de recuperare a prejudiciului material urmează a fi executată necondiționat.

În acest sens, la 30 iulie 2019, în adresa lui Grigoriu Octavian a fost expediată o somație prealabilă în vederea restituirii prejudiciului cauzat, somație care nu a fost reclamată.

Reieșind din argumentele invocate în acțiune, la caz sunt întrunite toate condițiile răspunderii delictuale, iar, prin efect, survine obligativitatea recuperării prejudiciului cauzat.

Suplimentar, urmează a fi luat în considerație și faptul că prin acțiunile săvârșite de pârât, reclamantei i-a fost cauzat și un prejudiciu moral enorm, apreciat la suma de 15000 lei, exprimat prin suferințe psihice cauzate de stres, stare depresivă și insomnii provocate, acutizarea bolii psihice a mamei – Trifan Vera, care este locuitoare a aceluiași imobil.

Totodată, pentru volumul de muncă efectuat de către avocat, reclamanta a suportat cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei în prezenta cauză și de 1000 lei pentru asistența juridică acordată la examinarea cauzei contravenționale.

În aceste condiții, reclamanta Trifan Elisaveta a solicitat încasarea de la Grigoriu Octavian a prejudiciului material cauzat în sumă de 37604,76 lei, a celui moral în mărime de 15000 lei, încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate, constituite din suma de 3000 lei pentru asistența juridică în prezenta cauză, suma de 1000 lei pentru asistența juridică acordată la examinarea cauzei contravenționale, compensarea sumei de 6300 lei pentru efectuarea expertizei, a sumei de 163,40 lei pentru expedierea telegramei și a sumei de 11,15 lei pentru expedierea cererii prealabile.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Trifan Elisaveta împotriva lui Grigoriu Octavian cu privire la compensarea prejudiciului material și moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Trifan Elisaveta, casată hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, prin care s-a încasat din contul lui Grigoriu Octavian în beneficiul Elisavetei Trifan prejudiciul material în sumă de 37604 lei 76 bani, cheltuielile de asistență juridică suportate în cadrul cauzei contravenționale în sumă de 1000 lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 6300 lei, cheltuielile de expediere a cererii prealabile în mărime de 11 lei 15 bani și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei; în rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că Trifan Vera, care este proprietara apartamentului nr. 3 din str. XXXXXXXXXXX, 11, mun. Chișinău, suferă de XXXXXXXXXXX, în privința acesteia fiind instituită măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă. Această circumstanță denotă că, Trifan Elisaveta, care a fost desemnată în calitate de tutore al Verei Trifan, este în drept de a înainta acțiune în instanța de judecată cu privire la repararea prejudiciului material cauzat patrimoniului persoanei în privința căruia a fost instituită măsura de ocrotire judiciară tutela. Mai mult ca atât, Colegiul a menționat că dreptul Elisavetei Trifan de a înainta o acțiune în interes propriu cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție, derivă și din faptul că în cadrul procesului contravențional intentat în privința lui Grigoriu Octavian, aceasta a deținut calitatea procedurală de victimă, adică aceasta a fost recunoscută de agentul constator ca persoană care a avut de suferit în rezultatul acțiunilor ilicite ale contravenientului Grigoriu Octavian. Deci, se deduce că, soluția primei instanțe de respingere a pretențiilor formulate de Trifan Elisaveta, ca fiind formulate de o persoană care nu era în drept, este eronată și contrară dispozițiilor legale aplicabile speței. Totodată, instanța de apel a conchis că în speță sunt întrunite condițiile necesare de angajare a răspunderii delictuale a lui Grigoriu Octavian, or, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, Grigoriu Octavian a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 179 din Codul contravențional, iar prin aceeași hotărâre s-a stabilit că, prin acțiunile sale ilicite, Grigoriu Octavian a cauzat un prejudiciu material victimei Trifan Elisaveta.

La 26 iulie 2021, Grigoriu Octavian a declarat recurs împotriva deciziei din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-a indicat în mod repetat că reclamanta nu a fost în drept să formuleze prezenta acțiune în nume propriu.

La 05 octombrie 2021, Trifan Elisaveta a depus referință la cererea de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Grigoriu Octavian este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 23 iunie 2021 și expediată participanților la proces la 19 august 2021 (f.d. 148). Astfel, având în vedere faptul că recursul a fost înregistrat la 26 iulie 2021, adică înainte de expedierea de către instanță a deciziei pentru cunoștință, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de Grigoriu Octavian.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Grigoriu Octavian.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru